

WOJEWODA ŁÓDZKI

Łódź, 3 lutego 2023 r.

PNIK-I.4131.41.2023

Rada Gminy

Rząśnia

Rozstrzygnięcie nadzorcze

Na podstawie art. 91 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40)

stwierdzam nieważność

uchwały Nr XXXIX/289/2022 Rady Gminy Rząśnia dnia 29 grudnia 2022 r. w sprawie uchwalenia statutów sołectw Gminy Rząśnia, w części obejmującej:

- § 4 ust. 2 w zakresie wyrazów „w szczególności” załączników Nr 1 – 14 do uchwały,
- § 4 ust. 3 w zakresie wyrazów „w szczególności” załączników Nr 1 – 14 do uchwały,
- § 6 w zakresie wyrazów „w szczególności” załączników Nr 1 – 14 do uchwały,
- § 7 w zakresie wyrazów „w szczególności” załączników Nr 1 – 14 do uchwały.

Uzasadnienie

Na mocy przedmiotowej uchwały Rada Gminy Rząśnia postanowiła nadać statuty sołectwom Gminy Rząśnia, stanowiące załączniki do ww. uchwały – dalej Statuty.

Zastrzeżenia organu nadzoru dotyczyły postanowień Statutów, o czym Rada Gminy Rząśnia została poinformowana zawiadomieniem o wszczęciu postępowania nadzorczego z 12 stycznia 2023 r.

W odpowiedzi na zawiadomienie o wszczęciu postępowania nadzorczego Przewodniczący Rady Gminy Rząśnia wyjaśnił, że zapisy § 4 ust. 2, § 6 i § 7 Statutów w zakresie wyrażenia „w szczególności” nie naruszają art. 35 ust. 3 pkt 3 ustawy o samorządzie gminnym. Wskazując jednocześnie, że sam ustawodawca w przytoczonym przepisie

ŁÓDZKI URZĄD WOJEWÓDZKI W ŁÓDZI

90-926 Łódź, ul. Piotrkowska 104, tel.: (+48) 42 664 10 00, fax: (+48) 42 664 10 40Elektroniczna Skrzynka Podawcza ePUAP: /lodzuw/SkrytkaESP
<https://www.gov.pl/web/uw-lodzki>

Administratorem danych osobowych jest Wojewoda Łódzki. Dane przetwarzane są w celu realizacji czynności urzędowych. Masz prawo do dostępu, sprostowania, ograniczenia przetwarzania danych. Więcej informacji znajdziesz na stronie <https://www.gov.pl/web/uw-lodzki> w zakładce ochrona danych osobowych.

ustawowym, a zwłaszcza w ust. 3 tego artykułu wyraźnie wskazuje, że statut jednostki pomocniczej „określa w szczególności”. Tym samym sam ustawodawca przewiduje i zakłada, że w statucie sołectw nie będą wymienione wszystkie kompetencje czy zadania sołectw.

Organ nadzoru uznał jednocześnie wyjaśnienia w zakresie zastrzeżeń dotyczących określenia ilości członków Rady Sołeckiej w treści Statutów.

Organ nadzoru przedstawia następujące stanowisko w sprawie.

W zakresie sprzeczności z prawem zapisów § 4 ust. 2 i ust. 3 w części użytego wyrazu „w szczególności” Statutów, należy stwierdzić, że na podstawie art. 35 ust. 3 ustawy o samorządzie gminnym statut jednostki pomocniczej określa w szczególności:

- 1) nazwę i obszar jednostki pomocniczej;
- 2) zasady i tryb wyborów organów jednostki pomocniczej;
- 3) organizację i zadania organów jednostki pomocniczej;
- 4) zakres zadań przekazywanych jednostce przez gminę oraz sposób ich realizacji;
- 5) zakres i formy kontroli oraz nadzoru organów gminy nad działalnością organów jednostki pomocniczej.

Tym samym określenie w § 4 ust. 2 i ust. 3 Statutów zadań Sołectwa oraz sposobu realizacji tychże zadań, poprzez użycie wyrazów „w szczególności”, w sposób istotny narusza prawo, ponieważ Rada Gminy Rzęśnia określiła otwarty katalog zadań Sołectwa. Jak przyjmuje się natomiast w judykaturze, zadania sołectwa, powinny zostać uregulowane w statucie w sposób wyczerpujący, w formie zamkniętego katalogu zadań i form działania sołectwa. Wynika to wprost z art. 35 ust. 3 pkt 4 ustawy o samorządzie gminnym, w którym ustawodawca wyraźnie wskazał na konieczność uregulowania w statucie kwestii związanych z zakresem zadań przekazywanych jednostce przez gminę oraz sposobu ich realizacji. Przyjęcie odmiennego stanowiska umożliwiłoby przekazywanie sołectwom zadań w trybie pozastatutowym, a taki porządek ustrojowy sołectwa byłby sprzeczny z upoważnieniem zawartym w powyższych regulacjach (wyrok WSA we Wrocławiu z 5 czerwca 2012 r., sygn. akt III SA/Wr 111/12, wyrok WSA w Olsztynie z 24 września 2015 r., sygn. akt II SA/Ol 695/15, wyrok WSA w Krakowie z 5 kwietnia 2018 r., sygn. akt III SA/Kr 1451/17, wyrok WSA w Łodzi z 20 marca 2019 r., sygn. akt III SA/Łd 27/19).

W § 6 oraz § 7 Statutów, Rada Gminy Rzęśnia określiła zadania Sołtysa, czy też zakres działań Zebrania Wiejskiego również poprzez wskazanie otwartego katalogu zadań w wyniku użycia wyrazów „w szczególności”. Zgodnie ze stanowiskiem judykatury, zakres działania organów Sołectwa, powinien zostać uregulowany w Statucie w sposób wyczerpujący, w formie zamkniętego katalogu zadań. Przyjęcie innego założenia

umożliwiłoby bowiem przekazywanie np. organom sołectwa zadań w trybie pozastatutowym, zarówno przez radę gminy, jak i przez organ wykonawczy gminy. Taki porządek ustrojowy sołectwa jest zaś sprzeczny z upoważnieniem ustawowym zawartym w art. 35 ust. 3 pkt 3 ustawy o samorządzie gminnym (wyrok WSA we Wrocławiu z 5 czerwca 2012 r., sygn. akt III SA/Wr 111/12; wyrok WSA w Łodzi z 20 marca 2019 r., sygn. akt III SA/Łd 27/19).

Na zakończenie należy zauważyć, że przepis art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r., Nr 78, poz. 483) ustanawia zasadę demokratycznego państwa prawa. Wojewódzki Sąd Administracyjny we Wrocławiu w wyroku z dnia 19 grudnia 2011 r. (sygn. akt III SA/Wr 568/11) wskazał, że z konstytucyjnej zasady demokratycznego państwa prawnego wynika zasada zaufania obywateli do państwa i stanowionego przez nie prawa. Prawodawca powinien zatem stanowić normy sformułowane w sposób jasny, precyzyjny i jednoznaczny, zgodnie z regułami poprawnej legislacji. Dotyczy to także aktów prawa miejscowego, będących powszechnie obowiązującym prawem na terenie działania organów, które je ustanowiły. Obywatele i inni adresaci norm prawnych w demokratycznym państwie prawnym nie powinni ponosić konsekwencji wadliwych działań prawodawcy, w szczególności wynikających z nieprecyzyjnego znaczenia przepisów prawnych. O stanie praworządności w państwie można mówić, przy łącznej realizacji postulatów, aby obowiązujące prawo spełniało odpowiednie wymogi formalne i materialne oraz aby organy państwa przestrzegały postanowień prawa. Należy również stworzyć warunki, w których przepisy prawne będą powszechnie dostępne i zrozumiałe.

W sytuacji, w której § 4 ust. 2 i ust. 3, § 6, § 7 w zakresie użytych tam wyrazów „w szczególności” załączników Nr 1 – 14 do uchwały Nr XXXIX/289/2022 Rady Gminy Rząśnia dnia 29 grudnia 2022 r. w sprawie uchwalenia statutów sołectw Gminy Rząśnia, w sposób istotny naruszają prawo, wydanie rozstrzygnięcia nadzorczego jest uzasadnione i należało orzec jak na wstępie.

Rozstrzygnięcie nadzorcze może zostać zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Łodzi (90-434 Łódź, ul. Piotrkowska 135) za pośrednictwem Wojewody Łódzkiego, w terminie 30 dni od daty jego doręczenia. Skargę wnosi się w dwóch egzemplarzach.

WOJEWODA ŁÓDZKI

Tobiasz Bocheński

Do wiadomości:

Wójt Gminy Rząśnia